

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОСВІТІ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА (включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач	Сущенко Андрій Віталійович
Контактний телефон	+38(097)001-98-02 (viber)
E-mail:	docanvisu@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=546
Консультації	<i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=546 , viber Zoom: ідентифікатор – 249-853-5689; код доступу: 1063

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Методологія наукових досліджень в освіті» є нормативною для здобувачів магістерської програми спеціальності 014 Середня освіта (освітня програма: Інформатика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 1 семестр (1 курс).

Курс спрямований на формування у здобувачів другого рівня вищої освіти знань і вмінь, необхідних для вирішення завдань, пов'язаних з плануванням і проведенням наукових досліджень та втіленням їх результатів.

Практична цінність отриманих здобувачами знань та компетентностей убачається в формуванні навичок виконання магістрантами наукових досліджень, узагальнення теоретичного матеріалу і розробки практичних рекомендацій щодо застосування наукових результатів. Матеріал навчальної дисципліни сприяє здійсненню більш ґрунтовного аналізу інформаційних джерел під час підготовки статей, доповідей на науково-практичних конференціях та проведенні магістерського дослідження.

Задекларованими формальними видами навчальних занять для майбутніх магістрів є лекції, практичні заняття та консультації з використанням елементів інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, бінарних, квазіпрофесійних, проблемних тощо).

Практичні заняття передбачають активізацію пізнавальної діяльності здобувачів сучасними методами викладання, зокрема набуття гнучкого мислення, відкритості до

застосування фахових знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи.

Самостійна робота слухачів полягає в автономному засвоєнні навчального матеріалу у зручний час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без обов'язкової участі викладача, а також у підготовці до практичних занять. Консультації призначені для роз'яснення магістрантам теоретичних або практичних питань і відбуваються за згодою з викладачем в асинхронній або синхронній формі.

Засвоєння навчального матеріалу та подальше напрацювання необхідних поведінкових, мисленневих та інструментальних патернів відбувається також під час педагогічної практики і перевіряється не тільки у формі усної фахової співбесіди і виконання квазіпрофесійних завдань, а й під час підсумкової практичної демонстрації здобувачами необхідних і достатніх елементів компетентності у науковому дослідженні, вияву якісних характеристик здобувача щодо презентації його результатів, зокрема й під час захисту кваліфікаційної роботи.

Семестровий контроль після завершення 1 семестру здійснюється у формі заліку.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 32 годин аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи магістранта. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Практ.	
3	90	32	16	-	16	58

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Загальна/ професійна	Обов'язкова/ вибіркова
1	1	загальна	обов'язкова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – формування у майбутніх магістрів визначених складових інтегральної, загальної та професійної компетентності в межах спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика), змістовою основою яких є набуття знань, умінь, практичних навичок, способів мислення щодо розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з методологічними основами наукового дослідження (модуль 1);
- сформувати первинні навички організації наукового дослідження (модуль 2);
- забезпечити формування навичок з написання і оформлення наукових праць здобувачів вищої освіти (модуль 3).

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта, освітня програма Інформатика вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень в освіті» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод

людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

Професійні компетентності

ПК 1. Здатність використовувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички в професійній діяльності, робити усні та письмові звіти. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів (мовно-комунікативна компетентність).

ПК 3. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів; здатність проектувати дидактичні електронні ресурси і використовувати їх в освітньому процесі (проектувальна компетентність).

ПК 6. Здатність розуміти тенденції розвитку інформатики й інформатизації суспільства, орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналізувати й оцінювати інформацію та оперувати нею у професійній діяльності, використовувати цифрові технології в освітньому процесі, зокрема для формування інформаційно-освітнього середовища (інформаційно-цифрова компетентність).

ПК 7. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, використовувати інновації у професійній діяльності, застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності (інноваційна компетентність).

ПК 8. Здатність до професійного розвитку впродовж життя, здійснення моніторингу власної педагогічної діяльності і визначення індивідуальних професійних потреб (рефлексивна компетентність).

Програмні результати навчання

ПРН 1. Виявляє готовність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлює цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ПРН 3. Усвідомлює необхідність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; демонструє здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ПРН 4. Демонструє вміння щодо прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ПРН 5. Демонструє здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

ПРН 6. Демонструє вміння використовувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички в професійній діяльності, робити усні та письмові звіти. Виявляє здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.

ПРН 8. Розуміє принципи та володіє методами проектування осередків навчання, виховання і розвитку учнів; демонструє вміння проектувати дидактичні електронні ресурси і використовувати їх в освітньому процесі

ПРН 11. Розуміє і визначає тенденції розвитку інформатики й інформатизації суспільства, демонструє практичні вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналізувати й оцінювати інформацію та оперувати нею у професійній діяльності, використовувати цифрові технології в освітньому процесі, зокрема для формування інформаційно-освітнього середовища.

ПРН 12. Демонструє теоретичні знання і практичні вміння щодо застосування наукових методів пізнання в освітньому процесі, використання інновації у професійній діяльності, застосування різноманітних підходів до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

ПРН 13. Розуміє необхідність професійного розвитку впродовж життя, демонструє вміння здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначення індивідуальних професійних потреб.

Остаточне закріплення набутих діяльнісних та когнітивних компетентностей відбувається під час проходження педагогічної практики та написання й оформлення кваліфікаційної роботи.

ПЛАН КУРСУ

Л - кількість лекційних годин

С – кількість годин для самостійної роботи

П - кількість практичних годин

Назва змістових модулів та тема	Л	С	СР	Завдання для самостійної роботи
Модуль 1. Методологічні основи наукового дослідження				
Тема 1. Теоретичні методи дослідження	2	2	11	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних ідей в контексті кваліфікаційного дослідження.
Тема 2. Емпіричні методи наукового дослідження	2	2	11	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних ідей в контексті кваліфікаційного дослідження.
Модуль 2. Технологія і організація наукового дослідження				
Тема 1. Організація наукової діяльності та наукових досліджень	2	2	11	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних ідей в контексті кваліфікаційного дослідження.

Назва змістових модулів та тема	Л	С	СР	Завдання для самостійної роботи
Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	2	11	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних ідей в контексті кваліфікаційного дослідження.
Модуль 3. Написання і оформлення наукових праць здобувачів вищої освіти				
Тема 1. Підготовка та написання тез конференції, наукової статті, кваліфікаційної роботи: вимоги до змісту та оформлення	4	4	7	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення: 4. Рефлексія та пошук корисних ідей в контексті кваліфікаційного дослідження.
Тема 2. Види, особливості викладу та форми впровадження результатів дослідження	4	4	7	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Захист проєкту 4. Рефлексія та пошук корисних ідей в контексті кваліфікаційного дослідження.
Усього	16	16	58	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в освіті» використовуються підсумковий семестровий та поточний контроль.

Поточний контроль – здійснюється на практичних заняттях шляхом включеного спостереження викладачів за навчальною, навчально-професійною, квазіпрофесійною діяльністю здобувачів, під час якої фіксується ступінь вияву визначених компетентностей або їх складових. Зокрема це стосується інтенсивності та якості участі здобувачів в обговоренні питань, що стосуються сфери його наукових та освітньо-педагогічних інтересів, демонстрації ними власного авторитету, креативності, самодостатності, критичності мислення, доброчесності й відданості своїй справі, користуючись уніфікованими критеріями оцінювання (далі в таблиці «Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС).

За змістом, процедура контролю включає латентну перевірку ступеня засвоєння магістрантом навчального матеріалу, який охоплює тему лекційного та практичного

зайняття, але має особистісно зорієнтований, прозорий, фасилітуючий і коректний характер.

Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі захисту індивідуального проєкту, що пов’язує наукову роботу здобувача з дисципліною шляхом визначення ступеня досягнення майбутнім магістром запланованих результатів навчання, а саме складових інтегральної, загальних та професійних компетентностей.

Для підсумкового оцінювання слухачів використовуються, як правило, останні практичні заняття, під час яких захищається індивідуальний проєкт (реферат), сутність якого полягає у демонстрації екстраполяції здобутих результатів навчання в практику науково-дослідної та професійної діяльності здобувача. При цьому, викладач обговорює підсумкову оцінку, надаючи факти та аргументи щодо ступеню сформованості визначених в дисципліні компетентностей у здобувача, зокрема знань, умінь, практичних навичок, ціннісних установок та способів мислення.

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. До нарахованих протягом семестру балів додаються результати підсумкового семестрового контролю.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Змістові модулі	Види контролю	Максимальний бал
Змістовий модуль 1		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Змістовий модуль 2		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Змістовий модуль 3		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Захист проєкту	Експертна оцінка	28
Підсумкова оцінка		100

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Залік
90-100	A	Відмінно. Магістрант виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	зараховано
82-89	B	Добре. Магістрант вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні.	зараховано
75-81	C	Добре. Магістрант добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Магістрант добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Задовільно. Магістрант здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих. Магістрант рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі Магістрант характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального	зараховано

		матеріалу для себе як педагога, а також для його майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною.	
60-66	E	Задовільно. Магістрант володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаючої кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Магістрант не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності.	
35-59	FX	Незадовільно. Магістрант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності.	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно. Магістрант володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Byrka, M.F., Sushchenko, A.V., Svatiev, A.V. Mazin, V.M., & Veritov, O.I. (2021). A New Dimension of Learning in Higher Education: Algorithmic Thinking. *Propósitos y Representaciones*, 9(SPE2), e990. Doi: <http://dx.doi.org/10.20511/pyr2021.v9nSPE2.990>
2. Алексеєнко Т. А., Сушанко В. В. Основи педагогічного експерименту і кваліметрії: Навч.-метод. посібник. Чернівці: Рута, 2003. 41 с.
3. Лузан П. Г., Сопівник І. В., Виговська С. В. Основи науково-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Київ: ДАКККиМ, 2008. 248 с.
4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

Допоміжна

5. Лаврентьєва Г. П., Шишкіна М. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. Київ: ІТЗН, 2007.
6. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ФОП Панов А. М., 2017. 237 с.